

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

**«ТЕОРІЯ ТА НАУКОВИЙ АСПЕКТ СУЧАСНОГО
ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА»**

підготовки другого (магістерського) рівня

спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

**освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»**

Силабус освітнього компонента «ТЕОРІЯ ТА НАУКОВИЙ АСПЕКТ СУЧАСНОГО ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА» підготовки магістра галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, за освітньою програмою Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.

Розробник: Зінько Д. А., кандидат історичних наук, доцент кафедри образотворчого мистецтва.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Каленюк О.М.

Силабус освітнього компонента образотворчого мистецтва затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 29.08.2022 р.

Завідувач кафедри:

Каленюк О. М.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо- професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	02 Культура і мистецтво	Нормативна
Кількість годин/кредитів 90/3	023 - Образотворчестество, декоративне мистецтво, реставрація	Рік навчання 1 Семестр 1 Лекції 22 Практичні 22 год.
ІНДЗ немає	Образотворчестество, декоративне мистецтво, реставрація Другий (магістерський) рівень	Самостійна робота 34 Консультації 12 Форма контролю: екзамен
Мова навчання	українська	

II. Інформація про викладача

ПІП **Зінко Дмитро Анатолійович**
Науковий ступінь **кандидат історичних наук**
Вчене звання
Посада **доцента кафедри образотворчого мистецтва**
Контактна інформація: тел. **097 80 11 295,**
email Zinko.Dmutro@vnu.edu.ua
Дні занять <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Найімовірно цікавий та складний курс – дозволить слухачеві стати експертом у царині сучасного мистецтва (другої половини XIX – початку XXI століття). Адже, майстри XIX століття базуючись на суб'єктивних основах бачення, чи не вперше, відходять від загальноприйнятого еталону зображення оточуючої реальності та створюють власний «новий» живопис, скульптуру, архітектуру.

Мета та завдання курсу: максимально доступно познайомити студента з усім

різноманіттям напрямків, стилів європейського та українського мистецтва XIX та XX століття. Допомогти безпомилково в них орієнтуватись і вміти давати власну оцінку мистецького твору цих періодів. Розумітися на важливості та цінності творів митців попередніх століть. Студенти ознайомляться із мистецтвом волинського краю, визначення наслідково-причинних зв'язків злетів та падінь волинського мистецтва, а також факторів, що впливають на сучасне мистецтво регіону. Основними завданнями, які мають бути вирішені у процесі вивчення освітнього компоненту, є ознайомлення студентів з методами аналізу й критики, що проводяться в образотворчому мистецтві, а також напрямками сучасної наукової діяльності в галузі мистецтвознавства. Вивчення наукових основ у контексті змін сучасної культури, появою нових матеріалів, технологій створення творів мистецтва.

Форми роботи передбачають спілкування зі студентами на лекціях, семінарських заняттях, перегляд відеоматеріалів, віртуальних екскурсій, художніх фільмів, написання аналітичних наукових праць та есе, підготовка презентацій.

2. **Пререквізити** – вивчення освітнього компоненту базується на таких курсах, як: «Рисунок», «Живопис», «Історія образотворчого мистецтва», «Композиція», «Кольорознавство», «Інтелектуальна власність».

Постреквізити – в процесі вивчення цієї освітнього компоненту здобуваються знання, уміння та навички, потрібні для вивчення таких курсів, як «Сучасне декоративне мистецтво», «Спецживопис», «Історія образотворчого мистецтва Волині», «Актуальні мистецькі практики», «Інтелектуальна власність», «Асистентська практика», «Виробнича практика переддипломна», «Кваліфікаційна робота».

3. *Мета і завдання освітнього компонента.*

Мета та завдання курсу: максимально доступно познайомити студента з усім різноманіттям напрямків та стилів мистецтва XIX – XXI століття, допомогти безпомилково в них орієнтуватись та вміти давати власну оцінку будь-якого мистецького твору цього періоду, розумітися на важливості чи цінності творів митців попередніх століть, проаналізувати причини та наслідки тих чи інших мистецьких процесів XIX – XXI століття, тощо.

4. Результати навчання (Компетентності), здобуті протягом вивчення курсу.

ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК 3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

СК 2. Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

СК 4. Здатність проводити діагностику стану збереженості мистецьких об'єктів, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання у відповідності до вимог сучасної наукової реставрації.

СК 6. Здатність формувати мистецькі концепції на підставі проведення дослідження тих чи інших аспектів художньої творчості.

СК 7. Володіння теоретичними і методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки художників образотворчого і декоративного мистецтва та реставраторів творів мистецтва, планування власної науково-педагогічної діяльності.

СК 8. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій в контексті проведення мистецтвознавчих та реставраційних досліджень.

ПР 01. Вміти аналізувати і пояснювати історичні, культурологічні, соціокультурні, художньо-естетичні аспекти розвитку світового та українського образотворчого і декоративного мистецтва.

ПР 06. Володіти фаховою термінологією, науково-аналітичним апаратом, проводити аналіз та систематизацію фактологічного матеріалу.

ПР 07. Володіти методикою проведення наукових досліджень.

ПР 08. Здійснювати пошук інформації стосовно об'єкту дослідження.

ПР 09. Володіти сучасною культурою мистецтвознавчого дослідження та дотримуватися принципів наукової етики і добросовісності.

ПР 10. Визначити мету завдання і етапи мистецької, реставраційної, дослідницької та освітньої діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.

ПР 11. Застосовувати у мистецькій та дослідницькій діяльності знання естетичних проблем образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, основні принципи розвитку сучасного візуального мистецтва.

ПР 13. Володіти знаннями до визначення ефективності та апробації сучасних теоретичних підходів та концепцій інтерпретації феноменів культури і мистецтва та мистецьких процесів.

ПР 14. Володіти основними науковими принципами експертизи творів образотворчого мистецтва.

5. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма Контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Образотворче мистецтво Другої половини XIX – початку XX століття.						
Тема 1. Вступ до предмету. Загальні закони розвитку мистецтва.	8	2	2	3	1	
Тема: 2 Західноєвропейське образотворче мистецтво кінця XIX століття.	8	2	2	3	1	РМГ/5
Тема 3. Західноєвропейське образотворче мистецтво XX століття	9	2	2	3	2	РМГ/5
Тема 4. Українське образотворче мистецтво поч. XX століття.	9	2	2	3	2	РМГ/5
Разом за модулем 1	34	8	8	12	6	
Змістовий модуль 2. Образотворче мистецтво другої половини XX – початку XXI століття.						
Тема 5. Українське образотворче мистецтво другої половини XX століття.	11	3	3	4	1	РМГ/5
Тема 6. Образотворче мистецтво волинського краю початку XX століття.	10	2	2	5	1	РМГ/5

Тема 7. Образотворче мистецтво волинського краю кінця ХХ – поч. ХХІ століття.	12	3	3	5	1	РМГ/5
Тема 8. Методологія мистецтвознавства.	11	3	3	4	1	РМГ/5
Тема: 9 Історія вітчизняної художньої критики і її роль в становленні науки. Опис і аналіз пам'ятників живопису, скульптури, архітектури.	12	3	3	4	2	РМГ/5
Разом за модулем 2	56	14	14	22	6	40
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота №1						МКР/30
Модульна контрольна робота №2						МКР/30
Всього годин / Балів	90	22	22	34	12	100

Щодо практичних занять: форми роботи на практичних заняттях будуть різноманітні, а саме: окрім традиційних, плануються заняття, що проводитимуться у музеях з конкретними творами образотворчого мистецтва, екскурсії по Волині з метою вивчення та аналізу пам'яток образотворчого мистецтва та архітектури, екскурсії, підготовлені власне студентами, робота в малих групах та індивідуальні завдання студента (РМГ/ ІРС).

6. Завдання для самостійного опрацювання.

В якості самостійних завдань пропонується написання наукових статей, есе, тез, рефератів, виконання наукових проєктів з використанням ПК та виконання презентацій в Power Point. Наукові розробки в області «Теорія та науковий аспект сучасного образотворчого мистецтва» можуть бути представлені на наукових конференціях, днях науки тощо.

Кожен студент протягом Залікового кредиту повинен виконати 1 самостійне завдання. Самостійні завдання є обов'язковими для виконання кожним студентом. Самостійне завдання повинне відповідати загальнонавчаним вимогам та вимогам, затвердженим кафедрою образотворчого мистецтва, має вміщати розкрити та обґрунтовану інформацію щодо обраної тематики. Тема самостійного завдання може бути обрана із запропонованої тематики, а може бути запропонована самим студентом та затверджена викладачем даного предмету.

За виконання одного самостійного завдання студент може максимально отримати 4 бали. Для цього самостійне завдання повинно бути виконане за всіма вимогами, правильно оформлений текст та підібрані відповідні ілюстрації, має включати всі обов'язкові структурні частини, план має бути чіткий, логічний та стислий, текст повинен бути лаконічним, максимально розкривати поставлені завдання, мають бути зроблені висновки про написане та висвітлено використану літературу. За відсутністю виконання будь-якої з вимог до написання реферату кількість балів відповідно знижується на 1.

Кожен студент може займатись науковою діяльністю, що відобразиться у написанні невеликих наукових робіт, а саме: наукові есе, статті, тези, а також у виступах на наукових конференціях, участі у різноманітних конкурсах, олімпіадах і т.д. Якщо наукове дослідження за своєю тематикою охоплюватиме одну тему, то кількість балів відповідатиме кількості балів, яка виставляється за дану тему. Якщо тематика наукової

розробки охоплюватиме об'єм двох і більше тем, то і кількість балів відповідатиме балам, відведеним на їх оцінювання.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Заліковий кредит №1.		
1.	Тема 1. Вступ до предмету. Загальні закони розвитку мистецтва.	3
	Тема: 2 Західноєвропейське образотворче мистецтво кінця XIX століття.	3
	Тема 3. Західноєвропейське образотворче мистецтво XX століття	3
	Тема 4. Українське образотворче мистецтво поч. XX століття.	3
	<i>Разом за модулем 1.</i>	12
Заліковий кредит №2.		
2	Тема 5. Українське образотворче мистецтво другої половини XX століття.	4
	Тема 6. Образотворче мистецтво волинського краю початку XX століття.	5
	Тема 7. Образотворче мистецтво волинського краю кінця XX – поч. XXI століття.	5
	Тема 8. Методологія мистецтвознавства.	4
	Тема: 9 Історія вітчизняної художньої критики і її роль в становленні науки. Опис і аналіз пам'яток живопису, скульптури, архітектури.	4
	<i>Разом за модулем 2.</i>	34

IV. Політика оцінювання

Студент іде навчатись, усвідомлюючи всю повноту навантаження, відповідальність та вмотивованість. Зі свого боку викладач забезпечує студентів максимум знань та компетентностей при різноманітних формах роботи. Лише у випадку взаєморозуміння та взаємної відповідальності студент та викладач досягнуть максимального результату у навчанні.

У випадку, якщо студент пропускає заняття з поважної причини, він має змогу надолужити вивчений матеріал, отримавши та виконавши індивідуальне завдання студента (ІРС). ІРС оцінюється згідно оцінювання конкретного пропущеного лекційного чи практичного заняття. Модульну контрольну роботу №1 можна перездати до терміну здачі Модульної контрольної роботи №2. Модульну контрольну роботу №2 можна перездати до терміну здачі екзамену.

Завдання із самостійної роботи складаються у встановлені викладачем терміни.

Розподіл балів та критерії оцінювання.

Лекційні заняття. На лекційному занятті студент може максимально отримати 2 бали. За присутність на лекційному занятті та конспектуванні матеріалу, який подається лектором (за чіткий, логічно побудований, систематизований та грамотний конспект), студенту ставиться 1 бал. Наступні 0,5 балів студент може отримати за чітко сформовані, логічні запитання по темі лекції, за виділення та підкреслення проблемних питань та проблем по темі лекції, за створення дискусії, диспуту по темі лекції, за домашню підготовку до лекційного заняття з використанням нотаток, нової додаткової інформації,

цікавого ілюстративного матеріалу, схем, таблиць по темі лекції та іншого.

Семінарські заняття. На семінарському занятті студент може максимально отримати 2 бали. За присутність на семінар. занятті та наявності конспекту з повністю підготовленими відповідями на усі питання семінар. заняття студенту ставиться 1 бал. Ще 0,5 балів студент може отримати за відповідь протягом семінару/ заняття на 1 з питань. Відповідь має бути повна, чітка і логічно побудована, з виділенням загальних проблем поставленого питання та переходом до розкриття його конкретної суті. Відповідь має бути вичерпною та не читатися з конспекту. При слабкій та несамостійній (з частим викор. конспекту) відповіді студент заробляє лише додаткових 0,2 бали. Також додаткові 0,5 балів студент може отримати за самостійну підготовку ілюстративного матеріалу, додаткового реферату; за створення дискусії по темі заняття, за цікаве обговорення того чи іншого питання. Якщо вивчення теми передбачає більше, ніж 2 години, то за кожне заняття теми студент може максимально отримати 2 бали.

Модульні контрольні роботи. Протягом залікового кредиту студенти повинні виконати дві модульних контрольних роботи. Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу – 30. Модульна контрольна робота дається усно (іноді це може бути і письмова відповідь). Максимальну кількість балів - 27-30 - можна отримати при повній і вичерпній відповіді на поставлене питання, з урахуванням загальних і конкретних тенденцій та фактів, названих прізвищ, дат появи та назв різних мистецьких творів, причин та наслідків подій, що сприяли чи не сприяли їх появі. 22-26 балів можна отримати при неповній відповіді на поставлене питання, з урахуванням загальних і конкретних тенденцій розвитку мистецьких процесів та фактів, не всіх названих прізвищ, не всіх дат появи та назв різних мистецьких творів, причин та наслідків подій, що сприяли чи не сприяли їх появі. 18-21 бал студент може отримати при слабкій відповіді на поставлене питання, без урахування загальних і конкретних тенденцій розвитку мистецьких процесів та фактів, з мінімальною кількістю названих прізвищ, з слабким уточненням дат появи та назв різних мистецьких творів, причин та наслідків подій, що сприяли їх появі. 11-17 балів студент може отримати за умови, якщо він дає слабку відповідь на поставлене питання, без урахування загальних і конкретних тенденцій розвитку мистецьких процесів та фактів, з мінімальною кількістю названих прізвищ, без уточнення дат появи та назв різних мистецьких творів, причин та наслідків подій, що сприяли їх виникненню. 1-10 балів за модульну контрольну роботу студент може отримати за умови, якщо він дає дуже слабку відповідь на поставлене питання, без урахування загальних і конкретних тенденцій розвитку мистецьких процесів та фактів, без названих прізвищ, без уточнення дат появи та назв різних мистецьких творів, причин та наслідків подій, що сприяли їх виникненню. Питання до модульних контрольних робіт відповідають питанням до практичних (семінарських) занять.

Політика академічної доброчесності

Студенту необхідно дотримуватися морально-етичних правил: не пропускати аудиторних занять (у разі пропуску – причину підтвердити документально) не привласнювати чужу інтелектуальну працю; у разі цитування наукових праць, методичних розробок, результатів досліджень, таблиць, та ін., необхідно вказувати посилання на першоджерело.

У творчих, дослідницьких, методичних роботах, при виконанні самостійної роботи, слід аргументовано доводити і висловлювати власну думку, спираючись на знання та уміння, здобуті у процесі навчання у ЗВО.

Неформальна освіта при викладанні освітнього компоненту

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до 2022 ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки. За умови підтвердження, що зміст семінарів, курсів тощо відповідає темам курсу, сертифікати участі в них (або інші підтвердуючі документи) будуть достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

V. Підсумковий контроль

Питання до екзамену відповідають питанням до практичних (семінарських) занять. При здачі екзамену з курсу «Теорія та науковий аспект сучасного образотворчого мистецтва» студент може максимально отримати 60 балів. На найвищу кількість балів (50-60) студент повинен легко орієнтуватися в історичних, політичних, економічних та соціальних процесах, що відбувались на Волині, максимально володіти знаннями про волинську архітектуру, живопис, скульптуру, графіку та декоративно-ужиткове мистецтво від найдавніших часів до наших днів, вільно обговорювати та дискутувати з усіх тем, які вивчаються протягом курсу. На кількість балів 30-49 студент повинен добре володіти знаннями про волинську архітектуру, живопис, скульптуру, графіку та декоративно-ужиткове мистецтво від найдавніших часів до наших днів, орієнтуватись в історії Волині. На низьку кількість балів (15-29) студент повинен володіти знаннями про волинську архітектуру, живопис, скульптуру, графіку та декоративно-ужиткове мистецтво від найдавніших часів до наших днів з випущенням деяких ключових моментів, особливостей, характеристик, прізвищ, але з обов'язковою загальною орієнтацією в історії Волині та її мистецтва. 1-14 балів студент може отримати за умови слабого знання ключових моментів історії розвитку та особливостей волинської архітектури, живопису, скульптури, графіки та декоративно-ужиткового мистецтва.

В результаті вивчення курсу «Теорія та науковий аспект сучасного образотворчого мистецтва» при здачі іспиту на найвищу кількість балів (90- 100) та найвищу оцінку «відмінно» студент повинен легко орієнтуватися в історичних, політичних, економічних та соціальних процесах, що відбувались у на Волині, максимально володіти знаннями про волинську архітектуру, живопис, скульптуру, графіку та декоративно-ужиткове мистецтво від найдавніших часів до наших днів, вільно обговорювати та дискутувати з усіх тем, які вивчаються протягом курсу. На оцінку «дуже добре» та «добре» та кількість балів 75-89 студент повинен добре володіти знаннями про волинську архітектуру, живопис, скульптуру, графіку та декоративно-ужиткове мистецтво від найдавніших часів до наших днів, орієнтуватись в історії Волині. На «задовільну» оцінку та низьку кількість балів (60-74) студент повинен володіти знаннями про волинську архітектуру, живопис, скульптуру, графіку та декоративно-ужиткове мистецтво від найдавніших часів до наших днів з випущенням деяких ключових моментів, особливостей, характеристик, прізвищ, але з обов'язковою загальною орієнтацією в історії Волині та її мистецтва. «незадовільно» або 35-59 балів студент може отримати за умови систематичних пропусків, незнання ключових моментів історії розвитку та особливостей волинської архітектури, живопису, скульптури, графіки та декоративно-ужиткового мистецтва.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент може дібрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або перездати якусь тему, написавши підсумковий тест тощо).

VI. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є іспит

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90 – 100	Відмінно	A	Відмінне виконання
82 – 89	Дуже добре	B	Вище середнього рівня
75 – 81	Добре	C	Загалом хороша робота
67 -74	Задовільно	D	Непогано

60 – 66	Достатньо	Е	Виконання відповідає мінімальним критеріям
1 – 59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Клековкін О. Ю. Мистецтво: Методологія дослідження: методичний посібник / Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України. Київ : Фенікс, 2017. 144 с.
2. Куліш О. А. Історія зарубіжного мистецтва : навч. посіб., [відп. ред. С. В. Кашуба]. Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2015. 275 с.
3. Лукань В. Г. Історія українського мистецтва: конспект курсу лекцій; МОНМС України, Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2012. 192 с.
4. Мархайчук Н. В. «Сучасні візуальні мистецтва»: до проблеми понятійно-термінологічного апарату. Матеріально-художня культура: проблеми теорії та практики: зб. статей Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13–14 травня 2010 р., ХДАДМ. Харків, 2010. С. 99–101.
5. Панфілова О. Г., Рублевська Н.В., Тарасюк І.І. Історія зарубіжного мистецтва: навчально-методичний посібник. Ч. 1. Тернопіль : [Вектор], 2016. 171 с.
6. Українське мистецтво та архітектура кінця XIX - початку XX ст. / відп. ред. Н. Ю. Асєєва. Київ : Наук. думка, 2000. 240 с. : іл.
7. Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії. Вип. 5. / редкол.: Г. А. Скрипник, Т. В. Кара-Васильєва, О. С. Найдєн [та ін.]. Київ : ІМФЕ ім. М.Т.Рильського, 2004. 270 с.
8. Ханко В. Лекції з історії мистецтва / Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю.Кондратюка. Каф. образотв. мистецтва. Київ : Ханко, 2007. Зшиток 2-е вид. Історія зарубіжного мистецтва від палеоліту до XII ст., 2007. 51 с.
9. Ханко В. Лекції з історії мистецтва / Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю.Кондратюка. Каф. образотв. мистецтва. Київ : Ханко, 2007. Зшиток 2.2-е вид. Історія зарубіжного мистецтва XIII – XX ст., 2007. 51 с.
10. Ханко В. Лекції з історії мистецтва / Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю.Кондратюка. Каф. образотв. мистецтва. Київ : Ханко, 2007. Зшиток 4.2-е вид. Історія українського мистецтва XIX – XX ст., 2007. 51 с.

Додаткова

1. Андрієвська О. Б. Образотворче мистецтво Далекого Сходу. Естетичний феномен китайського живопису: художня культура : 11 клас. Мистецтво в школі. Музика. Образотворче мистецтво. Художня культура. 2015. № 10. С. 24–28.
2. Архітектура та образотворче мистецтво XVII ст. Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. 2004. №7. С.13–14.
3. Безклубенко С. Д. Всезагальна теорія та історія мистецтва. Київ : Б. в., 2003. 261 с.
4. Березіна І. В. Історія зарубіжного мистецтва : навч. посіб. для студентів мистец. спец.; М-во освіти і науки України, Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка. Кам'янець-Подільський : Сисин О. В. : Абетка, 2015. 75 с.
5. Вишеславський Г. А., Сидор-Гібелінда О. В. Термінологія сучасного мистецтва. Означення, неологізми, жаргонізми сучасного візуального мистецтва України. Париж-Київ : Terra incognita, 2010. 416 с.
6. Голод І. В. Проблема художньої форми в європейському мистецтвознавстві кінця

- XIX – першої третини XX століття (історичний і методологічний аспекти). Поліграфія і видавнича справа. 2014. № 4. С. 84–92.
7. Голубець О. Питання термінології в сучасній мистецькій освіті. Мистецтвознавство України. 2008. Вип. 9. С. 6–18.
 8. Гонтова Л. Історія мистецтв як культурний текст. XX ст. Київ : Ред. загальнопед. газ., 2005. 112 с.
 9. Гонтова Л. Українське мистецтво. II половина XX ст. Київ : Ред. загальнопед. газ., 2005. 112 с.
 10. Іванов С. В., Циганок О. Б. Прикладне мистецтвознавство як результат диференціації сучасної науки про мистецтво. Вісник національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2019. № 1. С. 220–226.
 11. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення / за заг. ред. Стівена Фартінга; передм. Річарда Корка; [пер. з англ. А. Пітика та ін.]. Харків: Vivat, 2019. 576 с.
 12. Матоліч І. Я. Соціальні та культурологічні засади українського мистецтвознавства кінця XX – початку XXI століття : автореф. дис. канд. мистецтвознавства : 26.00.01; Держ. ВНЗ "Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника". Івано-Франківськ, 2016. 16 с.
 14. Петришин Г.П. та ін. Історичні архітектурно-містобудівні комплекси: наукові методи дослідження: навч. Посібник. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2006. 212 с.
 15. Петрова О. Щодо визначення терміна «сучасне мистецтво». Мистецтвознавчі рефлексії: Історія, теорія та критика образотворчого мистецтва 70-х років XX ст. – поч. XXI ст.: зб. ст. Київ : Вид. дім «КМ Академія», 2004. С. 34.
 16. Скринник-Миська Д. Методологічний дискурс у мистецтвознавстві: культурологічний аспект. Народознавчі зошити. 2012. С. 90–97.
 17. Удріс І. М. Українське мистецтвознавство кінця XIX – початку XX століття у контексті тогочасної європейської науки про мистецтво: ідеї, теорії, методи. Мистецтвознавчі записки. 2018. Вип. 33. С. 110–116.

Інтернет-ресурси

1. Яців Р. М., Левицька Мар'яна Корнеліївна // Енциклопедія Сучасної України : енциклопедія [електронна версія] / ред.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. Т. 16. URL:<https://esu.com.ua/article-53728>.
2. www.educati.on.gov.ua – сайт Міністерства освіти і науки України.
3. www.nbuiv.gov.ua – сайт бібліотеки імені В. Вернадського.